

TAULA D'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

Informe de la sessió del 3 d'octubre de 2019.

ÀMBIT: CICLE DE L'AIGUA I LITORAL

Referent: **Cristina Vila**, directora general de Barcelona Cicle de l'Aigua (BCASA)

Continguts de la presentació de la referent

NI UNA GOTA MÉS (CICLE DE L'AIGUA I LITORAL)

SITUACIÓ ACTUAL

A Barcelona entren cada any uns **200 hm³ d'aigua**, dels quals **el 60% és aigua potable** (117hm³), el **30% és aigua de pluja** i el **10% aigües subterrànies** destinades a usos no potables.

Per cobrir les **necessitat d'aigua potable de Barcelona** es necessita **aportacions d'altres conques**. Malgrat aquesta aportació externa, el nostre sistema d'abastament és deficitari: un de cada quatre anys els recursos són inferiors o molt propers a la demanda. Fins ara s'ha anat resolent amb les reserves dels embassaments dels anys anteriors, però **la garantia d'abastament només és per 1 any**.

Amb el canvi climàtic, aquesta situació s'agreuja. Es preveu que hi hagi una lleugera disminució de recursos hídrics, una variabilitat més gran (més sequera i més freqüència d'episodis d'inundació) i un lleuger augment de la demanda. Per l'any 2050 es preveu una necessitat de **recurs addicional d'aigua potable de +18hm³/any** per a la ciutat de Barcelona.

Per altra banda, cal destacar que la ciutadania de Barcelona està conscienciada amb aquesta problemàtica i té un consum en el sector domèstic força baix. Amb un consum de **106,98 l/hab/dia** estem molt pròxims al valor de referència de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) pel consum d'aigua potable (100 l/hab/dia).

Per altra banda, amb l'increment de les pluges intenses associades al canvi climàtic i l'elevat grau d'impermeabilització de la ciutat, es preveuen més **desbordaments de la xarxa de clavegueram** de la ciutat, així com abocaments puntuals d'aigua sense tractar al mar.

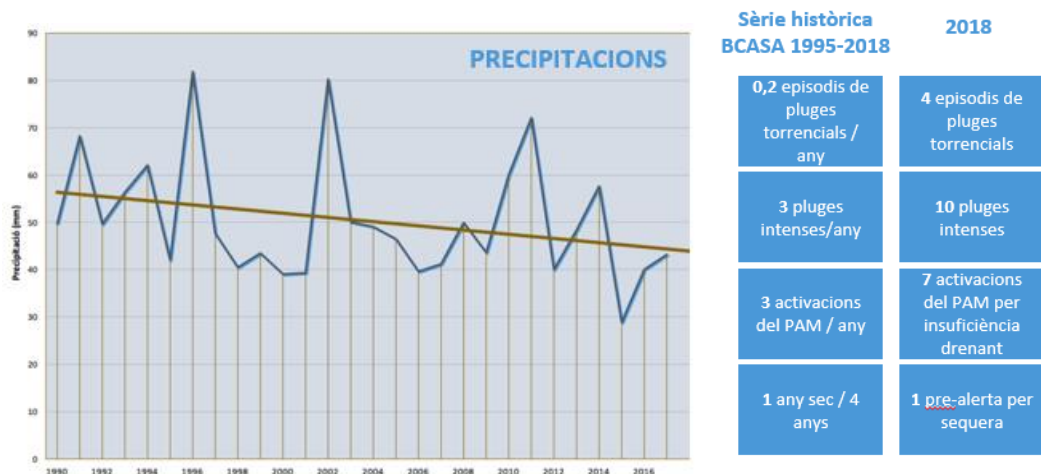
Dades rellevants:

- **Consum d'aigua en el sector domèstic:** 106,98 l/hab./dia (2018)
- **Consum d'aigua total:** 161,2 l/hab./dia (2018)

- **Evolució del consum:** Tendència global a disminuir des del 1999. El màxim va produir l'any 2000 amb 135,6 l/hab/dia i el mínim el 2014 amb 104,4 l/hab/dia.

- **Índex de Sostenibilitat dels Serveis Municipals:** 16,36% (2018)
- **Episodis de pluges torrencials:** 0,2 episodis en el període 1995-2018. 4 episodis a l'any 2018 (any humit).

I QUÈ EN DIU EL PLA CLIMA?

El pla estableix com objectius estratègics pel 2030:

- Assolir un **consum d'aigua potable domèstica inferior a 100 l/hab/dia**
- Augmentar l'ús **d'aigua freàtica +2,7 hm³/any** per als usos municipals que no requereixin qualitat d'aigua potable.
- Obtenir o compensar **la necessitat de +18 hm³/any com a nou recursos** degut al canvi climàtic

REPTES MÉS RELLEVANTS

El canvi climàtic ens portarà com a reptes més rellevants en temes del cicle de l'aigua i litoral:

- Més episodis de **sequera** que posen en risc la capacitat d'abastament d'aigua de la ciutat.
- Més **desbordaments de la xarxa de clavegueram** de la ciutat
- Més pluges intenses que provoquen **abocaments puntuals d'aigua sense tractar al mar**.

ACTUACIONS CLAU

- **ESTALVI D'AIGUA**
 - REDUIR EL CONSUM MUNICIPAL en el reg, les fonts, la neteja i els edificis municipals (continuadament).

- **POTENCIAR RECURSOS HÍDRICS ALTERNATIUS: L'ÚS DE LES AIGÜES GRISES I PLUVIALS GRANS REHABILITACIONS, AIGUA REGENERADA PER A USOS INDUSTRIALS**
 - AMPLIAR I MILLORAR LA XARXA D'AIGÜES FREÀTIQUES DE LA CIUTAT:
 - EN LES GRANS REHABILITACIONS, INCORPORAR L'ÚS DELS RECURSOS HÍDRICS ALTERNATIUS
 - UTILITZAR L'AIGUA REGENERADA EN EL SECTOR INDUSTRIAL

- **REDUIR ELS ABOCAMENTS AL MEDI RECEPTOR EN PERÍODES DE PLUJA INTENSA**
 - Dipòsit de regulació de pluvials de la Rambla Prim
 - Desdoblament col·lector Vilà-Vilà, fase 3

CORRESPONSABILITAT – QUÈ DEMANEM A TERCERS

Barcelona no pot afrontar l'emergència climàtica en solitari i hi ha aspectes que tot i que l'Ajuntament vulgui donar un impuls depenen d'altres actors. Per això es demana la implicació d'aquests per fer front comú a aquesta emergència climàtica.

- **Agència Catalana de l'Aigua:** noves fonts d'abastament d'aigua potable, nous pous per ampliar la xarxa d'aigua freàtica
- **AMB - Consorci de la Zona Franca:** ús d'aigua regenerada per part de les indústries de la Zona Franca
- **Àrea Metropolitana de Barcelona:** tractament i qualitat final de les aigües regenerades per a usos industrials

APORTACIONS A LA SESSIÓ DEL 3 D'OCTUBRE

REPTES MÉS RELLEVANTS REVISATS

El canvi climàtic ens portarà com a reptes més rellevants en temes del cicle de l'aigua i litoral:

- **Garantir la capacitat d'abastament** del municipi posada en risc pel previsible agreujament dels episodis de sequera i la disminució d'alguns dels recursos explotats en l'actualitat.
- **Minimitzar els desbordaments de la xarxa de clavegueram i els abocaments d'aigües sense tractar al mar** com a conseqüència de les pluges torrencials que poden veure's agreujades amb el CC.
- **Protegir el litoral davant de la inundació marítima agreujada pel CC** (augment del nivell mig del mar i increment dels episodis extrems)

ACTUACIONS CLAU REVISADES

1. ESTALVI D'AIGUA. Reduir el consum d'aigua tant en l'àmbit públic com en el privat

COM/QUI

- **Campanyes de comunicació adreçades a la ciutadania i a col·lectius específics (visitants-turistes).**
QUI: Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Operadora/Distribuïdora, Mitjans de comunicació, Col·legis... Reforçar el paper que juguen els Punts d'Assessorament Energètic (PAE) com a punt físic on obtenir informació envers l'estalvi de l'aigua. És valora el fet que s'unifiqui el discurs entre tots els agents implicats.
- **Campanyes específiques per l'aplicació de bones pràctiques adreçades a àmbits del sector comercial, industrial i turístic.** (p.ex. actuacions de reducció de pressió en les dutxes d'allotjaments turístics...)
QUI: Fer partícips a tots els actors que tinguin rellevància: Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Operadora/Distribuïdora, Cambres sectorials, Col·legis professionals, Associacions d'Empreses.
- **Reduir el consum municipal aplicant mesures d'estalvi:** en el reg, les fonts, la neteja i els edificis municipals (sistemes de reg més eficients, fonts ornamentals amb telecontrol, reductors de cabal en les aixetes, monitorització...)
QUI: Ajuntament de Barcelona i les Entitats Públiques empresarials i societats amb intervenció en la gestió i responsables dels grans consums d'aigua de la ciutat

- **Revisar la estructura tarifària de la factura de l'aigua incrementat el cost dels trams de consum més alts** conservant sense alteració el cost del tram reduït atenent a consum responsable. Reinvertir els recursos obtinguts en campanyes, aplicació de mesures d'estalvi...
QUI: Operadora, Ajuntament de Barcelona, Àrea Metropolitana, Agència Catalana de l'Aigua

2. INCREMENTAR I POTENCIAR L'ÚS DE RECURSOS HÍDRICS ALTERNATIUS

COM/QUI

- **Ampliar i millorar la xarxa d'aigües freàtiques de la ciutat.** Aprofitament de l'aigua de l'aqüífer, de mines, fonts,... Es proposa realitzar un inventari de les fonts i mines actuals i realitzar les inversions i actuacions de manteniment necessàries per ampliar i millorar les infraestructures actuals. Utilitzar aquesta aigua com a aigua de reg, per neteja de carrers, fonts ornamentals, etc..
QUI: Agència Catalana de l'Aigua, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), Ajuntament de Barcelona.
- **Utilitzar l'aigua regenerada de la Estació Depuradora d'Aigües Residuals del Prat.** Utilitzar aquesta aigua regenerada per bombar-la aigües amunt, com a cabal ecològic del riu, per la recàrrega de l'aqüífer, com a aigua pel sector industrial.
QUI: Agència Catalana de l'Aigua, Operadora de la planta, Ajuntament de Barcelona, Àrea Metropolitana de Barcelona-Consorci de la Zona Franca, Agència Salut Pública
- **Potenciar la Incorporació de les aigües grises com a recurs així com la reutilització d'aigües pluvials en el cas de noves edificacions i grans rehabilitacions.** Fomentar aquesta actuació a través de canvis en la normativa com el Codi Tècnic de la Edificació (CTE) i ordenances municipals.
QUI: Ajuntament de Barcelona, Ministerio de Fomento, Col·legis professionals.

3. PROTEGIR EL ECOSISTEMES ACUÀTICS. Mitjançant la reducció dels abocaments al medi receptor en períodes de pluja intensa

COM:

- **Incrementar la xarxa de dipòsits de regulació.** Construcció de dipòsits de regulació com elements claus per la gestió de les aigües de pluja torrencials per preservar la qualitat de l'aigua de les nostres platges. (Dipòsit de regulació de pluvials de la Rambla Prim)
QUI: Ajuntament de Barcelona, ACA.
- **Manteniment i millora de la xarxa de clavegueram.**
QUI: Ajuntament de Barcelona, AMB.
- **Recuperació dels boscos naturals de ribera.** Restauració ambiental de rius i torrents amb la recuperació de les diferents franges de vegetació de ribera per regular el cabal, millorar la infiltració del terreny, retenir sediments i alentir la velocitat de les avingudes.

QUI: Consorci del Parc de Collserola, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona, Ajuntaments dels municipis veïns, ACA

- **Incrementar la superfície permeable de la ciutat a través de la implantació de Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS) i altres estratègies de permeabilització de la ciutat.** Amb l'objectiu doble de reduir la quantitat d'aigua que arriba al clavegueram en episodis de pluges torrencials i el d'incrementar els recursos del freàtic. Es proposa incorporar en el planejament normatives urbanístiques per regular-ho i vincular-ho al PDU.

QUI: Ajuntament de Barcelona, ACA, AMB

4. PROTEGIR EL LITORAL DAVANT DE LA INUNDACIÓ MARITIMA AGREUJADA PEL CANVI CLIMÀTIC.

COM:

- **Definir i implementar estratègies de protecció i ús específic per a cada platja**
QUI: Ajuntament de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Ministerio para la Transición Ecológica

ALTRES ACTUACIONS

- **Establir una estratègia de funcionament** dels dipòsits de regulació per tal de retenir les primeres aigües més contaminants.